

Apró szobrok nagy művésze

Mihajlo Ivanovics *Kolodko*, vagy amiként Magyarországra költözvén használja a nevét: Kolodko Mihály, a kárpátaljai *Ungváron* (Uzsgorodon) született 1978. augusztus 10-én. Anyai ágon magyar, az apain ukrán család gyermeke. Előbb az ungvári *Erdélyi Béla Művészeti Szakközépiskolába*, majd a lvivi (korábban Lvov, még korábban Lemberg) *Nemzeti Művészeti Akadémia* szobrász szakán tanult. A Szovjetunióban dívó monumentális köztéri szobrászattól (mintegy annak antitéziseként) jutott el a centiméteres léptékű alkotásokig. „A nagy formák általi kifejezés lehetősége mindig is vonzott, de a sok érdekes téma megakadályozta ezt. Ezért döntöttem úgy, hogy 2010-ben a miniatúr formátumot használom. Rengeteg előnyt adott: gyorsaságot, mozgékonyt, értéket és azt a magabiztosságot, hogy kis formában is lehet monumentális gondolatot ábrázolni. Engem nagyon inspirál” – vallja magáról kolodkoart.com weboldalán.

Első apró szobrai 2010-től szülővárosa közterein okoztak meglepetést. Csakugyan meglepetést, hiszen a hivatalosság teljes mellőzésével, engedélyeztetések és avatási ceremóniák nélkül egyszer csak ott teremttek a legváratlanabb helyen (pl. hídkorlátokon, lépcsőfeljárókon, rakpartköveken). Így aztán csakugyan a felfedezés és rácsodálkozás erejével hatottak. Ezt a fajta művészi eljárást jobb híján, de lényegre törően partisan-artnak, gerilla-művészetnek nevezik. A párizsi *Eiffel-torony* és New York-i *Szabadságszobor*, valamint a brüsszeli *Manneken Pis* sajtósággá átlényegített (pufókositott) kicsinyített változata; az ukrán-cseh barátság napjára kikerült Švejk, a derék katona alakja mellett többek között *Mozart*; az ukrán és ruszin gyökerekkel rendelkező amerikai alkotó, *Andy Warhol*; a kárpátaljai képzőművész, *Havlyo Hliuk* (Glück Gábor) előtt tisztelegve állított manóméretű szobrocskákat. *Michael Strank*, ruszin származású amerikai tengerészgyalogos, a II. világháború távolkeleti hőse is így kapott tőle emléket. A legnagyobb tiszteletnek egy puttonyos *Mikulás* figurája örvend, amelyről városi legenda terjed Ungváron. A hídkorlátnak pont azon szakasza – tetején a pöttömnyi bronzalakkal – tartott vissza ugyanis ütközése után egy gépkocsit a mélybe zuhanástól. Ennek a mindössze 16 cm magasságú „csodamikulásnak” (Ukrajna addigi legkisebb köztéri szobrának) tulajdonítják a nagyobb tragédia elkerülését. Az említettekén túl számos magyar vonatkozású töpörített szobra is sorra megjelent az Ung két partján fekvő városban. Egyebek mellett *Titanic* utasait elsőként mentő *Carpathia* óceánjárót; *Csontróly-Kosztka Tivadart*; *Liszt Ferencet*; *Bartók Bélát* és a budapesti születésű világhírű amerikai illuzionistát, *Houdinit*; később pedig *Rákóczi Ferencet*; *Bercsényi Miklóst* és *Csáky Krisztinát*; *Thökölyt* és *Zrínyi Ilonát*, de a *Rubik-kockát* is emlékezetbe idézte.

Családjával 2017-ben költözött át Magyarországra, Budapestre. Első itt utcára csempészett alkotásai a magyar animációs filmek alakjaival fakasztott mosolyokat. A *Főkukac* a Nagy ho-ho-horgászból, *Mekk Elek* (aki érdekes fricskaként a Széll Kálmán téren épp azt fürkészi, hova szerelhetné fel a hóna alatt szorongatott Moszkva tér utcatáblácskát), majd nagyobb idő múltán a *Kockásfülű nyúl* a Szent György téren; *Süsü*, a *sárkány* és *Breki*, a *Muppet Show* főszereplője a Szabadság téren; *Lecsó*, a rajzfilmpatkány az Erzsébet híd alatt, vagy az Állatorvosi Egyetem eredeti kutyafej kerítésplasztikája mellé helyezett *Garfield*. Olyan figurák, mint az egy kosárban három kutya (*Egyszer volt Budán kutyavásár*), a legendás *Skála Kópé* és a *Mr. Bean* mackója is az ő kezeit dicsérik. Később súlyosabb mondandójú apróságok is kikerültek műhelyéből. Ilyen például a lekonyult lövegcsövű szovjet harckocsit (*Szomorú tank*) ábrázoló „Ruszkik, haza!” című rakparti alkotása 1956 emlékére, vagy a Megyeri híd pesti hídfőjénél fellelhető megkötözött *Chuck Norris*-szobrocška.

Ez a kicsinységében is nagyszerű plasztika annak örök „görbe tükre”, hogy a híd nevére kiírt pályázaton a legtöbb szavazatot az ő személye kapta. Azt a kimondatlan kérdést horgasztja fel, hogy valójában ki a kötni való? A Falk Miksa utcai Columbo-szobor közelében elhelyezett „Halott mókus” szobrocska kapcsán is gondolatok sora kerekedhet, pisztolyt szorongat ugyanis a mellő praclijában... s a híres nyomozó és kutyája észre sem veszi. A budapesti New York kávéház mellé telepített „Nehézbuvár kulccsal” is egy gondolati fricska. Az intézmény megnyitásakor ugyanis a tulajdonos a közönséggel a Dunához sétált, és jelenlétükben beledobta a bejárati kulcsot, hogy a kávéházat soha ne lehessen bezárni. A Balta is sajátos mementó. Helyén eredetileg a szobrász falatnyi usankája állt, amelyet egy országgyűlési képviselőnk letört és – a kávéház egykori kulcsa mellé –, a Dunába hajított. A kisbalta, vagy szekerce ennek az eljárásnak kritikájaként született meg.

A már említett tankon túl Kodolko kis méretben több nevezetes járművet is megszobort. *Rejtő Jenő 14 karátos autója* (az író egykori lakóháza közelében), az orosz hadihajó (az angyalföldi Moszkva sétányon, egy kőből készült, csak hozzá képest hatalmas ujjhegyen, az orosz-ukrán háborúra reflektálva); a felhúzókulcsos kő-Trabant a Margit hídnál; a holdjáró autó a Hold utcánál és Noé bárkája a Bethlen Gábor tér játszótérénél tartozik ezek közé.

Szobrocskáinak már se szeri se száma. Kedves hagyomány lett (tavaly már ötödik alkalommal rendezték meg) a Kolodko-séta régi és új budapesti szobrainak felkutatására.

Egyébként már nemcsak Ukrajnában és Budapesten, hanem Birin (gr. *Kállay*), Csengeren, Nagykállón, Nyírbátorban, Tiszabecsen, Vásárosnaményban (mind az öt helyen a *Sókereskedő*), Esztergomban (*Pumukli*), Hortobágyon (*Csontváry*), Kisvárdán (*Raoul Wallenberg*), Szigligeten (*autó lakókocsival*), Tihanyban (*Gombóc Artúr*), Vácott (*Mária Terézia; Csúzlis; Morzsa kutya Tyúkanyóval*), Veszprémben (*Ernő, az ór; Ödön, az utcazenész; Kislány az oroszlánon, másnéven LeoNóra*) állnak és ülnek miniszobrai. Sőt már Csehországban (Lipnice nad Sázavou, Kralupy nad Vltavou, Olomouc), Dél-Koreában (Szöulban), az Egyesült Államokban (Princeton), Horvátországban (Pula, Rijeka), Lengyelországban (Kielce), Németországban (Landshut, München, Nürnberg), Olaszországban (Velece), Szlovéniában (Lendva), Svédországban (Stockholm) is megtalálhatók műalkotásai.

Munkái közül már néhányat eltulajdonítottak, megrongáltak, megsemmisítettek, de Kodolko Mihály játékos- és alkotókedve töretlen, újra és újra pótolja őket. Mára a magyar és az egyetemes szobrászatoművészet egyedi utat járó, megkerülhetetlen, mással összetéveszthetetlen alakjává magasodott.

-háes-

